

ကိတလလဖိသင်ဂီဝိခါ. ဒ်သိးကဟးဆွဲးတံ
တဖၣ်အံၤန့ၣ်ကဘၣ်မၤက့ၤဒ်လဲၣ်. တုၤမ့ၢ်သ
ရၣ်သမါဒီဖုတဖၣ်မၤသကိးတံတပူၤယီၤဘျုး
ဆီဆီအခါန့ၣ်ပတြၢၤနပုၤမၤသကိးတံဖိတဖၣ်တ
က့ၢ်

တံဂ့ၢ်လၢပယုသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤတံသိၣ်လိ
အလုၢ်ပူၤဒီးတံဘျုးတံဖိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးသရၣ်မ့ၢ်
တဖၣ်ကဆဲးမၤလိန့ၢ်တံလၢအတံလဲၤခိဖျိလၢ
တံသိၣ်လိပူၤလီၤ. ခိဖျိလၢသရၣ်က့ၤယုသ့ၣ်
ညါလီၤက့ၤအသးဒဲၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်က
ထံၣ်န့ၢ်ဒဲၣ်ကျဲတဖၣ်ဒီးကမၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤအတံ
မၤလိလၢခံတဘျီကဒီးဒ်သိးကကဲဘျုးလၢဖိသ့ၣ်
အဂီၢ်အါလီၤ. က့ၢ်ယုန့ၢ်တံပဲၤဒီးတံသ့ၣ်ဆူၣ်
သးဂဲၤက့ၢ်ယုန့ၢ်တံမၤ activities လၢအသိးဒီးတံ
ဆိမိၣ်လၢအသိးဒ်သိးကမၤစၢၤကိသရၣ်ဒ်သိးက
သ့ၣ်ပိးသးဝးဝဲဒီးသ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလီၤ. သရၣ်
န့ၣ်, လီၤကံဒ်သိးကိဖိတဖၣ်, ဒီးလိၣ်ဘၣ်ဝဲတံ
ဟူးတံဂဲၤ activities တံမၤအါမံၤအါမိၣ်လၢတီၤ
ပူၤလီၤ.

လၢတံက့ၤက့ၢ်ကဒါက့ၤတံသိၣ်လိအလုၢ်
အပူၤန့ၣ်, ကျဲလၢဖိသ့ၣ်ဖိမၤလိန့ၢ်တံလၢသရၣ်
အအိၣ်န့ၣ်အိၣ်ပျါထီၣ်ဝဲဂ့ၤမးလီၤ. တံဂ့ၢ်တံ
ကျိလၢဘၣ်မနုၤယိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အခိၣ်န့ၣ်ဂျိးပဲၤ
ဒီးတံသဘံၣ်ဘၣ်သးကဒ်ကဒါဖဲတံမၤလိက
တီၢ်ခါန့ၣ်နထံၣ်ဘၣ်ညါဒိၣ်မးဖဲနမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤဝဲ
ဒဲၣ်တံကတံကတီၤတံမၤလိဒီးတံသိၣ်လိနီၢ်
ကီၢ်ဒီးတံမၤလိအစၢထီၣ် (လၢဖိသ့ၣ်မၤဝဲ)န့ၣ်
လီၤ. ကိသရၣ်အပူၤန့ၣ်ကျဲအဂ့ၤကတံန့ၣ်မ့ၢ်
ဝဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢဖိသ့ၣ်အတံမၤဒီး
အတံဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးန့ၣ်, ကိသရၣ်တဖၣ်က့ၢ်စူၣ်
ဝဲဒဲၣ်အတံဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးနံၤဟံၣ်ဝဲဒဲၣ်လၢက

ဘၣ်မၤဘၣ်လိၣ်က့ၤအတံသိၣ်လိမၤယုလၢဖိ
သ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

က့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်အတံဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီး
တံလိၣ်ဘၣ်

တံက့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်အတံဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢ
တံဖးလံၣ်အတံသ့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်တံဂံၢ်တံဒွး
န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒဲၣ်တံတမံၤလၢသရၣ်တဖၣ်မၤညါန့ၢ်ဝဲ
လီၤ. က့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်ဒီးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဖိသ့ၣ်တ
ဖၣ်အတံမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တံလၢအကဲ
ဘျုးကဲဖိၣ်လၢတံကတံကတီၤယံတံသိၣ်
လိ, မၤဂ့ၤထီၣ်ဒီးမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတံရ
လိၣ်မုၢ်လိၣ်လၢမိၢ်ပံၤတဖၣ်, သရၣ်အဂၤတဖၣ်
လၢအတံထံၣ်ဒီးတသ့ၣ်ညါဘၣ်တံသ့ၣ်ဘၣ်
(အး) အတံဟူးတံဂဲၤအလုၢ်အပူၤဘၣ်ဒဲးဘၣ်,
ဒီးတံယုအါထီၣ်စ့ၢ်လီၤ.

ဖဲတုၤယီၤဝဲလၢ (အး) တံဟူးတံဂဲၤဒီး,
တံက့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်န့ၣ်အရ့ဒိၣ်ဒိၣ်မးမ့ၢ်လၢပစူးကါ
ဝဲဒဲၣ်တံဟူးတံဂဲၤလၢအမ့ၢ်တံတုၤတံ, တံထွဲ
ထီၣ်တံတဖၣ်ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ်ဒီးမၤဒိၣ်ထီၣ်
ထီၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတံသ့ၣ်ဘၣ်လီၤ. အ
လီၢ်အိၣ်ဝဲဒဲၣ်လၢနကဘၣ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတံသ့
တံဘၣ်တဖၣ်လၢဖိသ့ၣ်မၤန့ၢ်ဝဲဒ်သိးလၢအနက
ဒဲးကံၣ်ဒဲးဝုၤ, ဒီးထွဲထီၣ်တံဟူးတံဂဲၤလၢက
ကဲဘျုးကဲဖိၣ်လၢခါဆူညါအဂီၢ်လီၤ. အဒိန့ၣ်ဖိ
သ့ၣ်တဂၤမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အါထီၣ်ဝဲတံန့ၣ်န့ၢ်လီၤ
သးလၢအတံဆွဲးတံဂီၤအပူၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲစူးကါ
ဝဲထးရံးမုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်တသ့ဒဲးဘၣ်န့ၣ်, သရၣ်တ
ဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါတီၢ်ဟံၣ်ဝဲတံဟူးတံဂဲၤလၢ
တံလိၣ်ဘၣ်သ့ထးရံးလီၤ. (အဒိ collage တံ
တံၣ်စးခိ) မ့ၢ်တံမၤဆိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ပျါယု
ညါ (အဒိကပံၣ်)

တၢ်ကွၢ်ဖိသၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အယံၣ်တုၤလၢ
 ၆ လၢန့ၣ်ကမၤစၢလီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိတလဲလၢ
 လုၢ်လၢသကဲးပဝးဒီးတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သး, တၢ်န့ၣ်
 န့ၣ်လီၤသးဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပူၤလီၤ. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်
 တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လၢသရၣ်အဂီၢ်လၢကွီၣ်ဖိဂီၢ်ဒီးမိၢ်
 ပၢ်တဖၣ်ဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကစီၣ်အဂ့ၤလၢ
 ကတဲဘၣ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးအသးကဆူၣ်ထီၣ်လၢ
 စူးကါဝဲ (အး) တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢကဒုးဒိၣ်ထီၣ်
 ထီထီၣ်ဖိသၢ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤသ
 ကိးတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်ဟ့ၣ်သဆၣ်
 ထီၣ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အသးလၢကန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်
 သိၣ်လိ (အး)အတၢ်ပညိၣ်လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်ဒီး
 မၤထီထီၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်လၢဖိသၢ်အပူၤ
 လီၤ. မိၢ်ပၢ်အတၢ်ပတြၢအဖိဒီးအတၢ်ပၣ်ကဖၢ
 လၢသးလၢအဖိဖိခိၣ်ဒီးတၢ်သးမံလၢအဖိတၢ်မၤ
 ဝံၤအယိန့ၣ်က့ၤအရ့ၤဒိၣ်နီၢ်မးလၢဖိသၢ်အဂီၢ်လီၤ.
 မ့ၢ်တပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မိၢ်ပၢ်တၢ်သဆၣ်ထီၣ်ဖိခံ တၢ်ပ
 တြၢဖိဘၣ် ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိတၢ်သ့
 တၢ်ဘၣ် (အး) အံၤကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
 ကီၤဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲအသ့တဘျီလၢလၢပကဂ့ၢ်ကျဲး
 စးမၤထီၣ်ဝဲကွီၣ်သရၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်မၤသ
 ကိးတၢ်လီၤ. လၢကျဲၣ်အံၤ, မိၢ်ပၢ်ဒီးကမျၢၢ်တ
 ဖၣ်ကမၤစၢဝဲ (အး)တၢ်သိၣ်လိဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်
 တၢ်တ့ထီၣ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤစၢခိၣ်ယၢန့ၣ်ဆၢၣ်လၢဖိ
 သၢ်တဖၣ်ဒီးသးပျၢ်တဖၣ်ဂီၢ်လီၤ.

ဝံသးစူၤတီၢ်နီၣ်လၢတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဖိ
 သၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်န့ၣ်လီၤဆီဒီးတၢ်ဟ့ၣ်
 ကွီၣ်ဖိအမးလီၤ. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်
 ဝဲလံၣ်ကျိၤခံကျိၤလၢဖိသၢ်ကိးဂၤဒဲးစုၣ်စုၣ်ဂီၢ်လၢ
 တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကတၢ်, ဝံၤဝဲအခါ မ့ၢ်တမ့ၢ်န့ၣ်က
 တၢ်) တဲဖျါထီၣ်ဖိသၢ်အတၢ်မၤဂ့ၤမ့ၢ်တမ့ၢ်အတၢ်

မၤလီၤတီၢ်ဖဲလဲၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. ပၣ်ယၢ်
 တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤလၢ (file) ပူၤန့ၣ် တစီၢ်ဖိ
 ဒီးတၢ်ကဆိတလဲသးကယီကယီလီၤ. ဖဲဖိသၢ်
 မၤတၢ်အခါနဒိပၣ်ယၢ်တၢ်ဂီၤ, တၢ်ဂီၤအံၤန့ၣ်မ့ၢ်
 တၢ်မၤနီၣ်မၤယါလၢအဂ့ၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဂီၤန့ၣ်တ
 ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဖိသၢ်တၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးဒီးတၢ်
 သးဂဲၤဘၣ်. ဖဲဖိသၢ်တမ့ၢ်လၢဝဲလၢကက့ၤစိၣ်
 ဝဲအတၢ်မၤတခါဆူၣ်ဟံၣ်ဘၣ်ဒီး နပၣ်ယၢ်အတၢ်
 မၤလၢတၢ်မၤနီၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်မၤနီၣ်အလံာ်
 ကတြၢၢ်ကျိၤသ့လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ကွီၣ်နီၣ်ဂံၢ်အါန့ၣ်ယု
 ထာအဖိ, ဖိသၢ်လၢအအိၣ်ပတီၢ်လီၤဆီလိာ်သး
 လၢအအိၣ်ဒီး background လၢအလီၤဆီလိာ်သး
 လီၤ. ဖိသၢ်အတၢ်မၤအံၤနပုးအီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်
 အုၣ်သးတခါဒီးမၤစၢနုၤလၢနကန့ၣ်တၢ်မၤစၢ
 လၢသရၣ်လၢအတဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါသဆၣ်ထီၣ်
 (အး) တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိဒီးဒုးဒိၣ်ထီၣ်ထီ
 ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ(activity)လၢကွီၣ်ပူၤဒီးလၢပုၤတ
 ဝါပူၤလီၤ. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢနပၣ်ယၢ်အီၤဖး
 ယံၣ်န့ၣ်အဘျူးအိၣ်ဒိၣ်မးဖဲနယုကွၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်
 မၤစၢလၢတၢ်ပီးတၢ်လီၤ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂီၢ်
 လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤယိ, တၢ်တမံမံမၤစၢနုၤ
 သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်ပၣ်လၢအတူၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်
 (Long term planning)

နမၤလိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤ (အး) ခဲ
 လၢန့ၣ် အိၣ်အါတုၤလၢတၢ်မၤလိအခါတဆံညါ
 လီၤ. တၢ်မၤအကျဲခဲလၢတၢ်ကဘၣ်ကူၣ်ပၣ်စၢ
 တီၢ်ပၣ်စၢတမံယီလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်မၤ
 လိခဲလၢဂီၢ်လီၤ. လၢကျဲၣ်အံၤ, ဖိသၢ်န့ၣ်ဘၣ်
 တၢ်လဲၤခိဖျိလီၤဆီလိာ်သးယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ

တၢ်ပီးတၢ်လီကလၢကလၢမိမိဒီးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်
 အါကလၢကလၢအါမိမိစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပဟ့ၣ်
 ကူၣ်လၢတၢ်မၤလိတနွံတၢ်န့ၣ်တၢ်ကဟ်လီၤခံ
 နၣ်ရံၣ်လီၤ. ပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်မၤလိယံၣ်န့ၣ်ကမၤပုၤ
 ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတမံၤယီၤလီၤ. တၢ်ဆၢက
 တၢ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီးယံၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဖိသၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်

ထီထီၣ်နါက့ၢ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်မၤအပတီၢ်နါက့ၢ်က
 ဟဲကီထီၣ်ကီထီၣ်လီၤ
 တၢ်အဒိလၢတၢ်ကူၣ်ဟ်တၢ်သိၣ်လိ
 တၢ်လၢအဖီလၢအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဒိလၢ (စတူဒီယံ
 စးအတၢ်သိၣ်လိ)
 ဖိသၣ်တဖၣ်နကဘၣ်ဟ်အီၤတဖုတဖုဒ်အဝဲသ့ၣ်

ကရူၢ်-ဖိသၣ်ဆံး (၄-၇ နံၣ်)

Magic markers Line pictures

New Year cards using paper clay (နံၣ်ထီၣ်သီ
 အခးလၢတၢ်သုဝဲစးခိကပံာ်)

Geometric shapes for Collage (ကွီမတြိအဂီၢ်ဒီး
 ကီၣ်ကျးစဲဘူးအီၤ)

Pastels & black ink scratch drawing (တၢ်ဂီၤကွံး
 ကွးလၢတၢ်တုအီၤလၢတၢ်အလွဲၢ်ဘိ (Pastel) ဒီး
 ကသံၣ်ထံသု)

Wax and watercolour picture (တၢ်ဂီၤဘၣ်တၢ်တု
 အီၤလၢတၢ်လွဲၢ်သိကတြၢ်ဒီးတၢ်လွဲၢ်အထံ)

Canvas painting (တၢ်ဖူထီၣ်ဒဲတၢ်ကံညၢ်အလွဲၢ်)

Monoprint

Clay sculpture

Bubble print

Rag Doll

Group (9 - 14):

- 1) Wire sculpture
- 2) New Year cards using paper clay
- 3) Me on TV Collage (self - portrait)
- 4) 3 - Dimensional landscape
- 5) Wooden stick construction

ကရူၢ်-ဖိသၣ်နီၢ်ဒိၣ် (၇-၁၂ နံၣ်)

Magic markers Dot pictures

New Year cards using paper clay (နံၣ်ထီၣ်သီ
 အခးလၢတၢ်သုဝဲစးခိကပံာ်)

Me on TV Collage (self - portrait) (နီၢ်ကစၢ်အ
 ဂီၤလၢ TV Collage)

Pastels & black ink scratch drawing (တၢ်ဂီၤကွံး
 ကွးလၢတၢ်တုအီၤလၢတၢ်အလွဲၢ်ဘိ (Pastel) ဒီး
 ကသံၣ်ထံသု)

Recycled Paper Collage (စးခိလၢတၢ်သုကဒါက့ၢ်
 ဒီးတုက့ၢ်အီၤလၢဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဂီၤဘၣ်)

Canvas painting (တၢ်ဖူထီၣ်ဒဲတၢ်ကံညၢ်အလွဲၢ်)

Roller printing

Fantasy Box

Mobile

Rag Doll

- 6) Canvas painting
- 7) Roller Printing
- 8) Fantasy Box
- 9) Mobile လီၤကွဲၤဟူ
- 10) Rag Doll

အတတ်သွတ်ဘက်အပတ်အိတ်အသိးဘက်ဆန်မာ
လိန့်တတ်ပူပူလိလတ်သိတ်လိတခါပူလိ။
ယအိတ်ဒီးဖိသတ် ၅၀ ဂလယတီးပူ၊ မှ်
ယမတ်မနုကသုလဲတ်

သပှ် တတ် နှိတ် တီးလကွိဖိနိတ်ဂံအါတဖတ်
အိတ်ဝဲလတ်လိအါတီးဒီးလိဆိတ်တတ်ဟ်လိ
ဝဲတတ်တတ်လနတ်သိတ်လိပူလိ။ ဖဲအံးနှိတ်
မှ်ဝဲတတ်ဟ့တ်ကွတ်တအကျဲတဖတ်လကမာစာနု
လတ်မဒီးနကမနု၊ မသုနဲလသုတတ်ဖိတ်
လံလအိတ်စုဒီးကွိဖိနိတ်ဂံအါဘက်ဆန်ဖဲအဝဲ
သုတ်မလိတ်ဒိတ်ထိတ်ထိတ် (အး)အတ်ဟူး
တတ်ဂဲဆကတိတ်ခါလိ။

ဖဲနသိတ်လိတီးလကွိဖိနိတ်ဂံအါအခါ တတ်
တတ်ဒီးနုနှိတ်မှ်မနုလဲတ်

- မှ်တတ်ကိတ်ခဲလနုပိတ်ထွတ်ဘျအခံမှ်
မှ်နိတ်နိတ်ဖဲနသိတ်လိတ်လိတီးဖိဒိတ်အခါလိ။
- နကဘက်ဟ့တ်လိနသးအါလဖိသတ်လအ
သးနံတ်လိဆိတ်လိသး ဒီးတတ်သုတ်ဘက်အပတ်
လိဆိတ်လိသး၊ လအအဲတ်ဒီးမလိတ်လိဆိတ်
လိသး၊ တတ်မလိအချုလိဆိတ်လိသးဒီးအကျဲ
လလိဆိတ်လိသးတဖတ်နှိတ်လိ။
- နကကနုယုတ်ဒီးဟ့တ်လိသးဆုဖိသတ်ကိးဂ
ဒီးစုတ်စုတ်နှိတ်တညိတ်
- ဘက်သုတ်သုတ်နလံတ်နကတကူတလဘက်၊
ဒီးတတ်သုတ်ဘက်လတ်တုတ်ဂါ (အး) အတ်
ဖိတ်လံတ်ပိတ်လိဒီးတတ်မလိပိတ်လိတဖတ်တ
လတ်လိတ်

ဒ်သိးကမာစာနုလတ်မလိတ်လိတီးဖိ
ဒိတ်အပူအဂီ နကသုကရုတ်မသ

ကိးတတ်ဒ်လဲတ်

လတ်တီးဖိဒိတ်လပူနိတ်ဂံအါအပူနှိတ်၊ ဖိ
သတ်ခံဂခံဂမုတမှ်တရုတ်တကရုတ်နှိတ်ကမာစာ
လိတ်အသးဒီးမလိနုတ်လတ်ကဒီးတကဒီးတ
ဂအအိတ်သုလိ။ ဖဲအဝဲသုတ်ကနုတ်သရုတ်မှ်
တတ်နှိတ်အဝဲသုတ်တတ်ကတ်အသးဘက်၊ ဟ်
လနခိတ်နုပူလတ်ဒိတ်ထိတ်ထိတ်အပတ်တ
ပတ်တပတ်လိဆိတ်လိသးနှိတ်ကမာစာနုလတ်
တတ်ကွတ်သုဘက်သးတတ်ပဆုအံလိ။

(၁) ရဲတ်လိဖိသတ်ဖိတကရုတ်တကရုတ်လအကြား
ဝဲဘက်ဝဲဒီးဖိသတ်အတ်သုတ်ဘက်တကွတ်၊

သရုတ်လသိတ်လိဘက်တီးဖိဒိတ်လကွိဖိနိတ်ဂံ
အါတဖတ်မကွတ်ဝဲဒတ်ကျဲကပူအါမံအါကလုတ်
- ကရုတ်လတ်သုတ်ဘက်အိတ်အါမံ။ ဖိသတ်
လအသုအဘက်လမလိတ်လကရုတ်ပူတဖတ်
နှိတ်ကမပူဒီးသိတ်လိပူအဂတဖတ်အပိတ်မ
လိဘက်တတီးတီးနှိတ်သရုတ်မှ်တလိတ်သိတ်လိ
လတ်ဝဲဘက်၊ လတ်ဒိတ်ထိတ်ထိတ်အပတ်အ
ဂိတ်၊ ကရုတ်နှိတ်နကဘက်ထနုယုတ်ဖိသတ်လအပ
တိတ်လိဆိတ်လိသးလိ။

- ကရုတ်လတ်သုတ်ဘက်အိတ်ဒ်သိးလိသး။က
ရုတ်လထအတ်သုတ်ဘက်ဒိတ်ထိတ်လဲထိတ်ဒီးမ
ဒိတ်အကစတ်မလတ်လအကစတ်သုလံနှိတ်သရုတ်
မှ်ဟ်တုတ်အဝဲသုတ်လအကမဒိတ်ဝဲအတ်သု
လိ။ သရုတ်သရုတ်မှ်ကမာစာလိဆိတ်ကရုတ်လ
အဆိတ်တတ်ပတ်ဒီးမမာအိတ်တဂဘက်တဂ
စုတ်စုတ်

- ကဘက်ယုထထိတ်နုကရုတ်ခိတ်တဂ (မိနံ
ထာ်) တဂ...သရုတ်တနိတ်ထိတ်ဝဲကွိဖိလအ
မလိနုတ်သုချုဒီးသုအါတဝဲလတ်ကကရုတ်ခိတ်

မှတစ်ဆင့်မိန့်ထက်လျော့စေရန်အတွက်ပိုမိုလေ့လာအားပေးရန်အတွက်
ကတည်းကတစ်ဖန်လေ့လာပါ။

(၂) Monitor the groups yourself ဟုဆိုရာတွင်
ကလေးတစ်ယောက်တည်းကလေးအားပေးရန်အတွက်

ကိုယ်တိုင်ကလေးအားပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
ပုဂ္ဂိုလ်ကျကျအားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
ဘဝတစ်လုံးလုံးအားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
ကလေးတစ်ယောက်တည်းကလေးအားပေးရန်အတွက်

တစ်လုံးလုံးအားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
တစ်လုံးလုံးအားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်

လက်ထောက်အားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
တစ်လုံးလုံးအားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်

ကလေးတစ်ယောက်တည်းကလေးအားပေးရန်အတွက်
ဟုဆိုရာတွင်ကလေးအားပေးရန်အတွက်

နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ကလေးအားပေးရန်အတွက်
ကလေးတစ်ယောက်တည်းကလေးအားပေးရန်အတွက်

နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ကလေးအားပေးရန်အတွက်
သို့မဟုတ်အခြားနည်းလမ်းဖြင့်ကလေးအားပေးရန်အတွက်
အားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
အားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
အားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်
အားပေးပေးရန်အတွက်အားပေးပေးရန်အတွက်

အလွှာတဖန် နှင့် ကမာဝဲတံ၊ မလအဂဏ် အမှတ်
 တံ၊ ဖပုလအဘဉ် ဃးလိာ်သးဒီးဟံဉ်ဖိဃီဖိတံ
 အိဉ်မူနှံဉ်လီ။ အဝဲသ့ဉ်တဖန်ကကွဲးလီဝဲလံာ်
 မဲာ်ဖျာဉ်လအဝဲသ့ဉ်ညါဝဲလအတံဂံာ်ခိဉ်တီအ
 ပုမ့တမ့ာ်တဲဘဉ် ဃးဝဲ အဝဲသ့ဉ်ဟံဉ်ဖိဃီဖိအ
 ဂံာ်။ ကရူာ်တဖန်လအဝဲသ့ဉ်ဆွဲထီဉ်တံဂီအ
 လွှာ်ဝဲလံတဖန်နှံအဝဲသ့ဉ်ကတဲဝဲဘဉ် ဃးဒီး
 အတံဂီလအဆွဲဝဲအဂံာ်မ့တမ့ာ်ကွဲးလီဝဲပူဖိ
 ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတခါနှံဉ်လီ။ ဝဲ ၄၀ မံးနံးဝဲလီာ်ခံဆာ
 ကတီာ်နှံဉ်ဟ့ဉ်လီကသံဉ်ထံအလွှာ်တဖန်ဆူက
 ရူာ်အဂတဖန်၊ လအတံနှံဉ်အယီနှံဉ်ဖဲတံမလိ
 ဝဲဝဲလအတနံအတီာ်ပူနှံဉ်၊ ပုကိးဖုဒဲးကမဝဲ
 ဝဲဒဉ်တံမတဖန်ဒ်အမ့ာ်တံဆွဲထီဉ်တံဂီအ
 လွှာ်၊ တံဖပုမ့တမ့ာ်တဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲတံထီဉ်ပူ
 ဖုဉ်ကိာ်ဒီးတံဂုာ်အဂတဖန်လီ။

- တံတဲပူမ့တမ့ာ်တံဟူးတံဂဲတခါဂုတခါ
 ဂုလအလိဉ်ဘဉ်သူလံာ်မိာ်ပုာ်၊ လအပဉ်ယုာ်ဝဲ
 ဒီးကရူာ်တံမမ့တမ့ာ်တပဉ်ယုာ်ဒီးကရူာ်တံမ
 ဘဉ်၊ နလံာ်မ့ာ်အိဉ်ထဲတဘဉ်နကုနမသ့လီ။
- ဟံးနံာ်တံဂုာ်လအရူဒိဉ်တဖဲဖိလအလံာ်မိာ်ပုာ်
 ပူဒီးကွဲးလီအီလအလံာ်သ့ဉ်ဘဉ်သူလိတချူး
 လအနစးထီဉ်တံမလိတက့ာ်
- တံဂုာ်လအလံာ်မိာ်ပုာ်ပူအံမပုကိးဂကွဲးကူ
 အယီပုကိးဂဒဲးကကွဲးကူဘဉ်တံမလိအဂံာ်
 လအနကွဲးလီတဖန်

နသူကျဲတမံယီသ့ဉ်ဒီးဖိသဉ်ဖိလအသ့
 ကွဲးလံာ်ဖးလံာ်တဖန်၊ သိဉ်လိအဝဲသ့ဉ်လအမ
 ဝဲတံတမံမံဒ်လဲဉ်အဂံာ်တက့ာ်။ တံသိဉ်လိ
 နှံနကဘဉ်ကွဲးလီဆိကတံာ်လအလံာ်သ့ဉ်ဘဉ်
 သူလိမ့တမ့ာ်မအဝဲသ့ဉ်ကွဲးကူဖဲမတံဟူးတံ
 ဂဲအဆာကတီာ်နှံဉ်လီ။ တံသိဉ်လိနှံဉ်ကဘဉ်

မအီရဲရဲလဲလဲလအပုမလိတံဖိတဖန်ကနံာ်
 လီ။

လအတံဖးဒိဉ်အပူနှံဉ်နကမဂုထီဉ်ဝဲဒဉ်
 တဉ်လူပိာ်ထွဲတံဘျာအခံဒ်လဲဉ်

(၁) ဒုးအိဉ်ထီဉ်တံသိဉ်တံသီလအလံာ်
 သကးပဝးလအသရဉ်သရဉ်မုဉ်ဒီးပုမလိတံဖိ
 ဒုးအိဉ်ထီဉ်နှံဝဲတပူယီ၊ ကဘဉ်မ့ာ်တံဘျာလ
 ရဲရဲလအပုမလိတံဖိတဖန်ကနံာ်ဝဲ။

- ကဘဉ်မတံကစုဒုး ဘျာဘျာဘျာဘျာ
- ကတံတံသ့ဘဉ်ဆဉ်တဘဉ်ကမသိဉ်က
 လုာ်ဒိဉ်ဒိဉ်ဘဉ်
- ဖိသဉ်လအမဝဲအတံမဝဲလံတဆုာ်နှံဉ်၊
 ဖးလံာ်သ့၊ ဆွဲတံဂီ မ့တမ့ာ်မဝဲဝဲဒဉ် တံသ့
 တံဘဉ်အတံမ (အး) တံတိာ်ကျဲ ဒ်သိးအ
 အဝဲသ့ဉ်အတံမကအိဉ်ဒီးသုတအိဉ်ကလိတ
 ဂုအဂီနှံဉ်လီ။

(၂) စူးကါတံလီာ်လအတံချာတက့ာ်။ အဝဲ
 ကဟ့ဉ်နတံလီာ်လအသီဒီးလီဆိဖဲဖိသဉ်တ
 ဖုဉ်သိဉ်သဲဒီးတံကဉ်အသးဒီးကမစုနလ
 ကမစုလီစုာ်ကိးတံကတံာ်ကတိာ်လီ။ သ့ဉ်
 နိဉ်ထီဉ်ဘဉ်လ၊

- နမတံဒီးကရူာ်တနီလအတံပူသ့ဖဲကရူာ်အ
 ဂတဖန်မတံလအတံချာအဆာကတီာ် (သူတံမ
 လအလီဆိလိာ်သးမ့တမ့ာ်တံမလအဒ်သိး
 လိာ်သး)
- နကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်စုာ်ကိးတံဟူးတံဂဲအ
 တံမလအတံချာကျဲကျဲဒီးလီတံလီဆဲးဒီးကွာ်
 ထွဲအီလီ။

(၃) ဟံထီဉ်ကရူာ်ခိဉ်တဂလအဟံမုဒါလအ
 စုာ်ကွာ်ထွဲဝဲဒဉ်တံဒိကနဉ်။ အဝဲသ့ဉ်ကဟ့ဉ်
 လီဝဲတံမဒီးထာဖျိဉ်ကွဲးတံမလအဂရူာ်တဖန်

အင်္ဂါဒီးဂဲပွဲကရူဖဲလဲၣ်တဖုလဲၣ်ကဘၣ်မနုၤလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
တီးဖးဒိၣ်အတၢ်ကဲဘျးကဲဖိၣ်

(၁) ဖဲတီးပူၤန့ၣ်ဖိသၣ်ဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီဖျၢၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်လိာ်သးဒီးတဲပွဲတၢ်ဆိကမိၣ်လၢ
အလီၤဆိလိာ်သးဒီးတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤခိဖျိလၢအလီၤထုးန့ၣ်သ့ၣ်ထုးန့ၣ်ပုၤသးလီၤ. တၢ်အံၤကမၤ
ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲဖိသၣ်အသးဒီးအသးကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢနတၢ်သိၣ်လိတတီးန့ၣ်ဖဲဖိသၣ်တဖၣ်ကတၢ်ပီၣ်
တၢ်ပီၣ်လိာ်သကိးအသးဒီးမၤလိန့ၣ်တၢ်လၢတဂၤဒီးတဂၤအအိၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.

(၂) ဖဲတၢ်တိာ်ကျဲ (Project) အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်ကမၤလိန့ၣ်တၢ်လၢ
တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါဒီးမၤစၢလိာ်သးသ့လီၤ. တၢ်အံၤကဟဲစိာ်န့ၣ်န့ၣ်တၢ်အါမၤဒီးမၤချ့ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤလိ
စ့ၣ်ကိးလီၤ.

ဆုဲမဲၣ်ညါတပတီၢ်

တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ်ကျဲထဲတဘိလၢကဘၣ်သိၣ်လိဒီးမၤလိတၢ်လၢတီးဖးဒိၣ်
လၢဖိသၣ်နီၣ်ဂံၢ်အါစ့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်မ့ၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးတၢ်အကျိအကျဲတဖၣ်အံၤဘၣ်
ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နအဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်ဝဲတၢ်အကျိအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢနတီးပူၤလီၤ.

(၁) တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးဒီးနတီးလၢကလူၤပိာ်ထွဲတၢ်ဘျးမနုၤတဖၣ်လၢအကြးဒီးနတၢ်အိၣ်
သးတက့ၢ်. ဖိသၣ်တဖၣ်ကကွဲးလီၤဝဲဒၣ်တၢ်ဘျးလၢစးခိတီၣ်တီၣ်လီၤ, ဘျးလီၤဝဲဒၣ်စးခိတီၣ်တီၣ်

(တၢ်ဘျးအံၤ) လၢတၢ်လီၤလၢပထံၣ်အီၤသ့

(၂) ကူၣ်ဟံၣ်စၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤအါ
မံၤအါမ့ၢ်လၢနကသုအီၤဖဲနလံာ်မိၢ်ပှၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထဲတ
ဘၣ်ဇိအခါ, တၢ်အဒိမ့ၢ်အိၣ်ထဲတခါ, မ့တမ့ၢ်
တၢ်ဖိတၢ်လံာ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤအိၣ်စ့ၤအခါ

(၃) ကူၣ်ဟံၣ်စၢတၢ်ဟူးတၢ်ဖျိကွဲးကရူၢ်တၢ်
မၤလၢကရူၢ်တဖုဘၣ်တဖုကအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအက
စၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအလီၤဆီလိာ်သးဘၣ်ဆၣ်
ဘၣ်ဘျးလိာ်အသးဒီးပှၢ်အဂၤလီၤ. ကရူၢ်ကိးဖု
ဒဲးစုာ်စုာ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤအမံၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီ
လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤဝံၤဝဲဒၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်
မၤလၢမ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီတနံၤနံၤလၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲလီၤ.

(၄) ကဘၣ်တၢ်ပိၣ်သကိးဒီးဖိသၣ်လၢ
အကရဲၣ်ကျဲးဒီးလူၤထၢဖျိၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံာ်တၢ်
က့တၢ်ခီလၢတၢ်က့တ့က့သုက့အီၤလၢပှၢ်တ
ဝါပှၢ်, ဟံၣ်လီၤတနံၤတဘျီလၢအကဘၣ်ဟးထၢ
ဖျိၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢတၢ်က့တ့က့သုဒီးမၤဖိ
သၣ်တဖုဟံၣ်မုၢ်ဒါ, နက့ၣ်ပှၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤတၢ်
ဖိတၢ်လံာ်မ့ၢ်တန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢတၢ်တ့
က့အီၤဒီးသ့အီၤသ့တဖုန့ၣ်န့ၣ်သ့အီၤသ့လၢတၢ်
မၤတၢ်စုသ့ခိၣ်မၤအတၢ်မၤ, dimensional တၢ်စိး
ပှၢ်တၢ်, ဖိသၣ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး, တၢ်ကျးတၢ်ဂီၤတ
ဖု, တၢ်မၤမံၤမၤလၢထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤလီၤ. ဖိ
သၣ်တဖုတၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်အီၤလၢတၢ်တ့ထီၣ်တၢ်
တမံၤမံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲကမ့ၢ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒိးမ့ၢ်လၢအ
ဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကဲခိၣ်ကဲနီၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်
ညါဟံးမုၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖုကသ့ၣ်မံ
သးမ့ၢ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအလုၢ်အပှၢ်န့ၣ်
လီၤ.

သ ရှၢ် သ မါ သ့ၣ် တဖု လၢ အ ဝဲ သ့ၣ် တၢ် မၤ ပှၢ်
BBC world service / OLSET

ဒုးအိၣ်ထီၣ်နကစၢ်တၢ်သိၣ်လိပီးလီ

တနၢ်ဖိတၢ်လံာ်အလံာ်ဘၣ်ယးဝဲဒၣ်လၢန
တၢ်သိၣ်လိ (အး) န့ၣ်ယုဘၣ်ကီဒိၣ်မး လီၤဆီ
ဒၣ်တၢ်လၢနကစၢ်ကျိၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အ
ယိနကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်နကစၢ်ဒၣ်ဝဲ တၢ်ဖိတၢ်
လံာ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်လၢသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်နက့ၣ် ဒီး
ပှၢ်တဝါအသးသ့ၣ်အလၢကပီၤလီၤ. အခီပညီ
န့ၣ်စ့န့ၣ်တလိၣ်အါစ့ၢ်ဘၣ်. မ့တမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်
လံာ်အလံာ်လၢနကဘၣ်မဲးကျဲးအီၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်,
ကျဲးအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအညီဒီးအပှၢ်ဘၣ်လၢနကတ့
ထီၣ်ဝဲဒၣ် နကစၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လီၤ.

- တၢ်အဒိလၢနတ့ထီၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်
မၤကိးမံၤဒဲးစုာ်စုာ်

- တၢ်ကူၣ်ဟံၣ်စၢတၢ်သိၣ်လိလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်
ကစီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အါတသ့ဖဲအသ့ (အဒိ, ဖိ
သၣ်အသးန့ၣ်ကဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤ
လၢနသ့ယုအီၤ, သ့တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်, အလုၢ်
အပှၢ်အိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်, တၢ်ကီတီၢ်ခဲတဖုဒီးတၢ်
ဘျီဘၣ်က့ၤမၤဘၣ်လိာ်က့ၤ)

- ကွဲးပှၢ်တနၢ်ဂီၤစကွဲးစကွဲး, မခြီးမခြးလၢကဒုး
နဲၣ်ဝဲနကမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤဒဲးလဲၣ်အဂ့ၢ်

- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်တမံၤဂ့ၢ်တကလုာ်ဂ့ၢ်မ့တမ့ၢ်
တၢ်ဆိကမိၣ်တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ် တၢ်မၤနီၣ်မၤ ယါ
မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဒိန့ၣ်အီၤတဖု

- ဆဲးကျိးပှၢ်လၢအသ့တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤတ
ဖုမ့တမ့ၢ်နကယုထံၣ်အအိၣ်တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.
(အဒိ,နီၢ်မးမိ ကဲပှၢ်ထၢတၢ်ဖိအိၣ်လၢကဝါ ၄).

ဟံၣ်ယာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖုခဲလၢာ်အံၤ
လၢ ပှၢ်စတုးအပှၢ်, တလါပှၢ်မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်လၢ
plastic folder အပှၢ်လၢအပှၢ်ပှၢ်ဒီးမ့ခိၣ်စုထံ, စီ
လီၤအ့ၣ်တၢ်ဒီးပအူးအ့ၣ်တၢ်လီၤ.

အဆာဒိန် ၄

ခဲမှိုဆွဲပကဘဉ်မၤတၢ်မနုၤလဲဉ်

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢလၢတဖၣ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဒိဖုၣ်ကိၣ်ဖိလၢ ပကသုအိၤယုၣ် ဒီးကိၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အံၤဟ့ၣ် ထီၣ်ဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘဉ် art ယဲၣ်ကလုာ်လၢပထံၣ် အိၤသ့လၢအမ့ၢ် တၢ်တ့တၢ်ဂီၤ, တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖူ ထီၣ်အိၤလၢတၢ်လွၢ်အထံ, တၢ်စးကျဲး, တၢ်စိးပျၢ ဒီးတၢ်စုသ့ခိၣ်ဘဉ်တၢ်မၤလီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤလၢအယိယိဖိတဖၣ်ပ ကဘဉ်ဖၢန့ၢ်မၤဟ် ယုၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဂီၤလၢပျၢဒိအိၤ တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအကီတဖၣ်န့ၣ် ပက

ဘဉ်မၤဟ်ယုၣ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်ရဲၤပွဲးတၢ်အဂ့ၢ်အ ကျိၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်တ့တၢ်ဂီၤတဆိဘဉ်တဆိ တပ တီၢ်ဘဉ်တပတီၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်လၢအ က့ၢ်အဂီၤလီၤဆိလိာ်သးန့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးဝဲကျဲ ဇိကပူၤဇိက အဒိလၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤလိ တဖၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အဆိကတၢ်န့ၣ်နကဘဉ်မၤ က့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤလီၤ. မၤဘဉ်လိာ်ဖိးဒု က့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်န့ၣ်မၤတဖၣ်ဒိလၢ နလိာ် ဘဉ်အသိးတက့ၢ်.

တၢ်တ့တၢ်ဂီၤ

၁. တၢ်တ့တၢ်ဂီၤသဘျၢတမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ်

၂. တ့တၢ်ဂီၤလၢအအိၣ်ဒီးအခိၣ်တီ

၃. ဖူထီတံအလွှာဒီးစုမုာ်စုနာ (finger painting) သူတံအလွှာထဲတခါလီ။
(ကွါလညာဘမာ်၁၄ အလံာ်နဲာ်ကျဲအပူ)

၄. တုတံဂီလါနထံာ်ဘာ်လါနမဲာ်တဖာ်
ဒီးတံမုာ်တံဘိလါနထံာ်တဖာ်

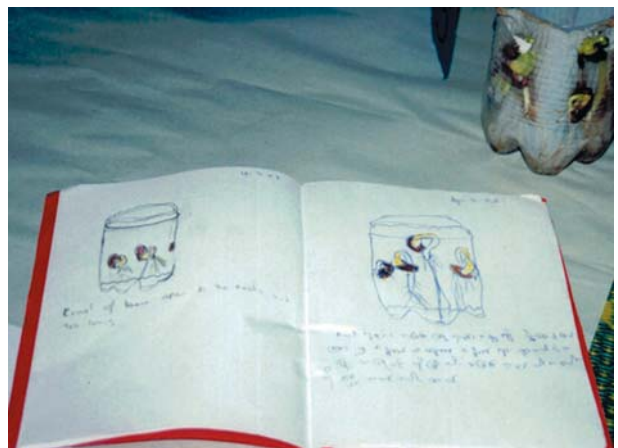

၅. မါနံာ်တုနဲာ်နအခ့ဘသသုလံာ်လါနက
ကွဲးကွဲးကွဲးတံ (လံာ်အကျါ) တဘ့ာ်

လံာ်ကွဲးတံကွဲးကွဲး (လံာ်ကျါ) sketchbook တဘ့ာ်နဲာ် တံသုအီလါနကဘာ်ကွဲးနီာ်ကွဲး ဃါတံဂုာ်တံကျါတဖာ်လါ နထံာ်အီသုလါန တံလဲတံကွဲးအပူ မ့တမုာ်တံဆိကမိာ်လါအ ဟဲထီာ်လါနခိာ်နဲာ်ပူ မ့တမုာ်ဟဲဟံထီာ်လါန သးပူ လါနဟံဖိာ်ဃာ်အီလါ တံဆါကတီာ် တဘျီဝံတဘျီ တံတုတံဂီလါလံာ်ကွဲးကွဲး (အကျါ) sketchbook တဘ့ာ်အံအပူနဲာ်နသု အီသုဒ်အမုာ်ဂံာ်ခိာ်ခိာ်ဘိ လါတံဟူးတံဂဲအ တံမလါအကီထီာ်တဖာ်အဂီာ်လီ။

နမုာ်ဘူးဒီးလံာ်ကဘျဲးအခိနဲာ် ကူနံာ်တံဂီ တဖာ်တက့ာ်။ လါတံအံအဃိဖိသုာ်သုာ်တ ဖာ်ကမကွဲးဃုာ်ဝဲဒီး အတံတုတံဂီလီ။ တံ တုတံဂီနဲာ်နကျဲာ်ကျဲာ်ဟံဖိာ်ဃုာ်အီခိဖျိ တံ တံာ်တံဒီးတံကျဲးထီာ်တံ မ့တမုာ်စူးကါတံမ

တမံဃီလါအဒိာ်အဆံးလိာ်သးသုဝဲလီ။ တံ မါကွဲးအံနဲာ်နစူးကါအီသုစုာ်ကီးလါ တံမ ထီာ်တံအလွဲာ်အတံမပူလီ။ ဖိသုာ်သုာ်တ ဖာ်နဲာ်မထီာ်ဝဲတံအလွဲာ် လါအတုဝဲသုာ်တဖာ် ဃံဃံလါလါဒီး လါအလွဲာ်လီဆိလိာ်သးဒီး ထီာ်သတြီဝဲအတံလီဆိလါအဝဲသုာ်တုထီာ်ဝဲ နဲာ်လီ။

၆. တာ်တုန့ၢ်လံာ်

တာ်တုန့ၢ်လံာ်အနီၣ်ကီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တာ်စု သ့ခိၣ်ဘၣ် အတာ်ဟူးတာ်ဂဲဘၣ်ဆၣ်တာ်အိၣ် လၢလံာ်ပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တာ်တုတၢ်ဂီၤအတာ် ဟူးတာ်ဂဲတနၢ်မၤတဖၣ်လီၤ. လံာ်ပူၤန့ၣ်က ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တာ်ထၢဖျိၣ်ဝဲဒၣ်ဖိသၣ်အတာ်ဂီၤ လၢအတုဝဲလၢတာ်ယုထၢထီၣ်န့ၢ်အီၤ အခိၣ် တီတဖၣ်လီၤ. ကဘၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပူၤလၢဖိသၣ်ဖိ တဖၣ် ငးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးတုန့ၢ်အဂီၤလီၤ. လံာ် တဘျီအံၤအတာ်မၤန့ၣ်အိၣ်အါကပၤအါက လှာ် ဆဲးလိာ်စ့ၢ်ကီးအသးဒီးတာ်သ့လံာ်သ့ လဲၣ်အတာ်သ့တာ်ဘၣ် မၤလိန့ၢ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တ ကျိၣ်, တၢ်ဖူး, တၢ်စံၣ်စိတဲစိ, စဲအ့ၣ်ဒီးလံာ် အံၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပူၤတဂၤအတာ် မ့တမ့ၢ်ပူၤဒီဖုအ (Project) တၢ်ဖံးတာ်မၤအတာ်သ့စ့ၢ်ကီးလီၤ.

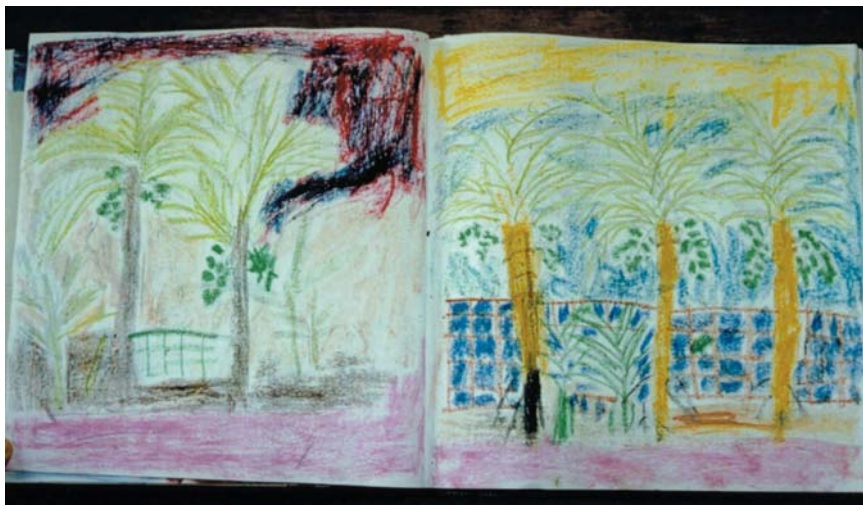
၇. တၢ်ဂီၤမၤကဒါဗဲာ် etching

စူးကါ wax crayons (ယီၣ်စိကနဲယီး) လၢ ကတုဘာဝဲဒၣ်စးခိၣ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ် စးခိလၢအအိၣ် ဒီးအလွဲၤတက့ၢ်. ဖဲနတုစးခိၣ်တဘျီဝံၤအ ခါန့ၣ်တုဘာကွံာ်, တုလီၤကထၢကွံာ်တၢ်ဂီၤဒီး Ink မ့ၣ်ထံအလွဲၤပျံၤမ့တမ့ၢ်အလွဲၤသူ လၢအဖီခိၣ် ခဲလၢာ်ခဲဆုတက့ၢ်. ဝံၤတဘျီစူးကါတၢ်ခိၣ်အ့ၣ်

အပီးလီတဖၣ်, နီၣ်က့, သီးခွဲး, စုမ့တ မ့ၢ်ဘၣ်မသလၢအလီၤလံာ်တဖၣ်ဒ်သိးနကကံာ် ဂုာ်ဒီး ကွဲးအီၤလၢအက့ၢ်အဂီၤကဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် လီၤ. တၢ်လီၤလၢနကံာ်ဂုာ်ဒီးကွဲးအီၤန့ၣ်နက ထံၣ်ဘၣ်တာ်အလွဲၤတဖၣ် ဟဲဖျါထီၣ်ဝဲဒဲန့ၣ်လီၤ.

တာ်သူတာ်ဖိတာ်လံာ်လၢအလီၤဆီလိာ်သး

တဖၣ် သ့ဝဲဒၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ် တကျိၣ်ကျိၣ်လိာ်သးဘၣ်န့ၣ် လီၤ. အဖီ, ကနဲယီး wax ဒီးနီၣ်ကွဲးဘိအလွဲၤစ့ၢ်သိ oil pastels, oil pastels ဒီးတဂူး အမဲာ်ထံမ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ထံ အလွဲၤလၢတာ်တုအီၤလၢ စးခိတီၣ်တီၣ်အလိၤဒီး oil pastel လၢအလွဲၤသူလီၤ.

၈. တၢ်ဂီၤလၢတတူၢ်လိာ်ကနဲဃီးဘၣ်

သုပနဲဘိဝါ oil pastel အလွၢ်ဝါ, မ့တမ့ၢ် ယီၢ်စိာ်ဟံၣ်ယုာ်ကနဲဃီး wax crayon အလွၢ်အက လုာ်ကလုာ်တက့ၢ်. တ့တၢ်ဂီၤတခါလၢစးခိအပူၤ တက့ၢ်. ဝံၤတဘျီတ့ၢ်ဘၢကွံာ်တၢ်ဂီၤအံၤဒီးက သံၣ် အလွၢ်ထံဆွံအလွၢ်ဃးလၢကီၤလၢကိးဝဲ လၢ watery poster paint တၢ်အိၣ်အလွၢ်မ့တမ့ၢ် ကီၤလၢသုမ့ၢ်ထံ ကဘၣ်သုတြးဖးဒီးလၢဖူ ထီၣ်တၢ်အလွၢ်လီၤ.

၉. နီၣ်ကွဲးဘိအလွၢ်ကလုာ် crayon ဒီး water colour

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤအံၤကျဲၣ်ကျီဝဲဒၣ် တၢ် တ့တၢ်ဂီၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်တ့ထီၣ်တၢ်လွၢ် အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တ့တၢ်ဂီၤလၢစးခိလီၤ သု wax crayon တဖၣ်မ့တမ့ၢ် oil pastels တဖၣ်တ က့ၢ်. မၤပျဲတၢ်လီၤလီၤဟိတဖၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်အိၣ် အလွၢ်မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်စီၣ်အီၤဒီး poster paint တ ဖၣ်တက့ၢ်.

၁၀. တၢ်ကျးတၢ်ဂီၤ (ကဘၣ်စူးကါစးခိလၢ အလွၢ်အိၣ်တဖၣ်)

တၢ်ကျးထီၣ်တၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့တၢ် ဘၣ် အကျိၤအကျဲတခါဖဲတၢ်ထီထီၣ်စးခိအက့ အခိလၢအအိၣ်ဒီးအလွၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ကျး အီၤဒီးကီၣ်ဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဂီၤလီၤ. နတံာ်န့ၣ်စး ခိအိၣ်ဒီးအလွၢ်သ့ မ့တမ့ၢ်နဖီတံာ်န့ၣ်အီၤသ့လီၤ. စးခိတမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ (သ့ၣ်မ့တမ့ၢ်စးခိတီၣ် တီၣ်) န့ၣ်ကသုအီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကျးထီၣ်တၢ်ဂီၤ လၢအလီၤသ့လီၤ.

နစူးကါတၢ်ဖိတၢ်လံၤအါကလုာ်အါမံၤသ့ လၢ တၢ်ကျးထီၣ်တၢ်ဂီၤအဂီၢ်လီၤ. နကဘၣ်သု ဆိထဲလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါဒီး တၢ်ကျးတၢ်ဂီၤအ တၢ်မၤတခါလီၤ. လၢခံမးဒီးဖဲဖိသ့ၣ်ဖိတဖၣ်မၤ လီၤတ့ၢ်ဝဲဒီးမၤညီၣ်န့ၣ်ဝဲတဘျီလံၤန့ၣ် နဟ့ၣ်အဝဲ သ့ၣ်ကျဲၣ်ကျီယုာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါကလုာ် လၢက သုအီၤလၢတၢ်ဂီၤတဘျီအလီၤလီၤ.

တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, စးခိလၢတၢ်တၢ်ကွံၣ်အိၤဒီးက့ၤသ့က့ၤအိၤတဖၣ် လံာ်တၢ်ဂီၤမဲးကစံ, လံာ်တၢ်ကစီၣ်, လုၣ်သိဆူၣ်, တၢ်ချံတၢ်သၣ်ဒီးပထိးချံ, လုၣ်, တၢ်ကံညာ်, န့ဆၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢ ဖိသၣ်ပာ်ဖျိၣ်န့ၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤဒ်အံၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒုးမၤညီၣ်န့ၣ်အိၤဒီးဖိသၣ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၃-၅ နံၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်ဒ်သိးကမၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲအစုအထူၣ်အပျၢ်, စုယုၢ်ညၣ်ခိဖျိတၢ်ဖျိတၢ်စးခိဒီးမၤလိအသးလၢ တံာ်တၢ်ဒီးထးရံးလီၤ. တၢ်ကျးတၢ်ဂီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်မၤန့ၣ်အဘျးအိၣ်ဒိၣ်မးလၢကမၤဂ့ၤထီၣ်, မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးနစုဒီးနမဲာ်ချံ အတၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. လၢဖိသၣ်ဆံးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်မၤဒ်သိးဒီးလၢနမၤန့ၣ်စးခိဖိတက့, ဝဲထီၣ်အိၤဒီးကိၣ်ဒီးကျးလီၤအိၤလၢစးခိတီၣ်တီၣ်အလိၤန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်ညီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သးစၢ်ဆၢဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်ချံတၢ်သၣ်န့ၣ်ဂ့ၤဒိၣ်မးလၢပကသ့အိၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

၁၁. တၢ်ကျးတၢ်ဂီၤ...လုၣ်သိဆူၣ်ဒီးချံ (collage: cotton wool clouds)

၁၂. တၢ်လဲၤခိဖျိအိၣ်လၢတ့တၢ်ဂီၤတလီၤကံးဒီးပျၢၤအတၢ်ဘၣ်

သးနံၣ် ၂ နံၣ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်

တၢ်တိာ်ပာ်

ကွံၣ်ဖိတဖၣ် (ဒီးသရၣ်မုၢ်တဖၣ်) ကထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်နဲၣ်ကျဲလၢ တၢ်ပာ်လီၤအိၤထဲတခါဇိၤန့ၣ် ပျၢၤကိးဂၤဖဲးလၢတၢ်မၤလိတီၤပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တ့တၢ်ဂီၤမိၢ်ပျၢ် ကဟဲထီၣ်လီၤဆီလိာ်အသးဒီး တဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်.

တၢ်ကတိၤကျိၣ်အဖျၢၣ်

တ့တၢ်ဂီၤ, အက့ၢ်အဂီၤ, တၢ်ဂီၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ဂီၤ အ န က လၢ, တ့ ဖျါ ထီၣ် တၢ် ဂီၤ အ သ

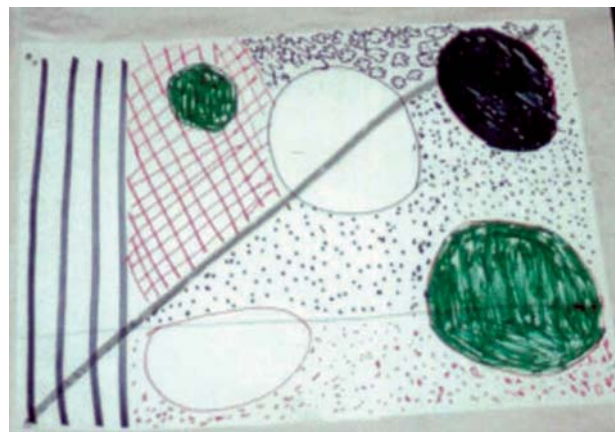
ကွိုင် (နုငါည) ဒီကနပ်, န်ဟ်တလီက်ဒီးတံ အဂဘဉ်, မလီက်, ဆိကမိဉ် နှိတ်, ရဲဉ် ကျဲ, တိတ်ဘျာ, ဘျာဘျာ, ကွိုင်ကဝီကျိ, လွိုင်နာဉ်, သာနာဉ်, အလွိုင်လီက်လီဆိ, သုဉ် ညါဝဲ စု, မ်ခဲ, တံကလုာ်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ.

တံပီးတံလီတဖဉ်

- စးခိအလွိုင်ယး မ့တမ့ာ် စးခိအလွိုင်ကလုာ်ကလုာ် (အလွိုင်စါ)
- မလီာဲ (အခိဉ်ထိးဆံးဒီးအခိဉ်ထိးဖးဒိဉ်)
- စါဘိ (အကလုာ်လအမ့ာ် EE, 6B ဒီးမ့ဉ်ထံ)

သရဉ်မုဉ်တဖဉ်ကကိးထီဉ်ဝဲတံအကျိအကျဲ လအပုာ်ကွိဖိတဖဉ်အဂီ, ကွိဖိတဖဉ်ကတု ဝဲဒဉ်တံလအနာ်ဟူဝဲတဖဉ်လီ. ကဘဉ်မာဒီး သဆဉ်ထီဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်အခံလအ အဝဲသုဉ်ကဘဉ်ဒီကနပ်ဝဲထံထံဆးဆးတံအကျိအကျဲလီ တံလီဆးလအသရဉ်မုဉ်ကိးထီဉ်ဝဲလီ.

ကွိဖိတဖဉ်တဘဉ်ကွိုင်လိာ်သးတံမလအ အမာဝဲဘဉ်ဖဲတံမလိအံအခါ, သရဉ်မုဉ်တဖဉ်ကဘဉ်သုဝဲတံနဲဉ်ကျဲလအ လာ်တဖဉ်အံမ့တမ့ာ် အဝဲသုဉ်ကဆိကမိဉ်ထီဉ်နှိတ်လအနီ ကစါဒဉ်ဝဲန့ဉ်လီ.

ဖိသဉ်လအနီဆံးတဖဉ်အဂီ

- (က) တိလီပနိဘျာဘျာလွိုင်ဘိစးထီဉ်လအနလံာ် ကဘျးအနာဉ် လအနစးထီဉ်တကပတိယီအီ တုလလလံာ်နာဉ်အကတံာ်
- (ခ) တုလီတံကဝီကျိ ၅ ဖျဉ်လအနလံာ်ကဘျးပူတတိဂုတတိဂု
- (ဂ) တုလီပနိကွိုင်ကတဘိ, တံကွိုင်ကတဘိ လအနလံာ်ကဘျးနာဉ်လအနစးထီဉ်အီတကပ ဒီးတိအီတုလအကတံာ်
- (ဃ) တုထီဉ်တံကဝီကျိခံဖျဉ်အလွိုင်တမံဂု တမံဂုလအနဘဉ်သးလအနလံာ်ကဘျးပူ
- (င) မပျဲနလံာ်ကဘျးခိဖျိတုလီ, တိလီတံ သမံလအကွိုင်ဒီးအဲဉ်ဒီးတခါခါ (တုထီဉ်အလွိုင်, တံတိဘျာ, squiggles ဒီးတံအဂုအဂ)

ကွိဖိလအနီဒိဉ်ထီဉ်တဖဉ်အဂီ

- (က) တိလီအနိဘျာလွိုင်ဘိစးထီဉ် လအစးခိအနာဉ်တုလစုစုဉ်တုလစုထွဲအကတံာ်တကပ
- (ခ) တိလီအါထီဉ်ပနိဘျာခံဘိ ကဒီးစးထီဉ်လအစးခိအနာဉ်လအစုစုဉ်တုလစုထွဲအကတံာ်တပ, တဘျီန့ဉ်တိတ်ခိတ်ပနိဘျာတဖဉ်လအနတိယာ်ဖဲမကံာ်တကွိုင်.
- (ဂ) တုလီတံကဝီကျိယံခါအမိာ်ပုာ်အကွိုင်အဂီ (size) အဒိဉ်ဂုအဆံးဂုသုလီ. တုလီတပူဂုတပူဂုလအနလံာ်စးခိလီသုလီ.
- (ဃ) တိလီပနိဘျာကွိုင်ကခံဘိစးထီဉ်လအနစးခိအနာဉ် ဒီးမကတံာ်ကွိုင်အီတပူဂုတပူဂုလအစးခိခါသးတကွိုင်.
- (င) တံကဝီကျိယံခါန့ဉ်မပျဲအီသခါ
- (စ) မပျဲထီဉ်ကုစးခိလအလီဟိလီပျိတုာ်ဒီးလွိုင်ခါဖဲနအဲဉ်ဒီးမတမံဂုတမိဂု

ဖဲတၢ်ဂီၤကွဲးသးဝံၤလံၤဒီး ကွဲၤဖိတဖၣ်က
 ဘၣ်ဆဲးလီၤအမံၤလၢ အတၢ်ဂီၤလီၤဒီးကဘၣ်
 ဘျးလီၤလၢတီၤပူၤဒီးတၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်သကိးအ
 ဂ့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကွဲးတဖၣ်ဖျါလီၤဂၢ်လိာ်အသး
 ဧါ မ့တမ့ၢ်လီၤဆီလိာ်အသးဧါ.လီၤဂၢ်လိာ်အ

သးဒ်လဲၣ်. လီၤဆီလိာ်အသးဒ်လဲၣ်. ဒီးဘၣ်မ
 နုၤအယိလဲၣ်.

သံကွၢ်အီၤဒီးတၢ်လီၤဆီတဘျးမံၤဒ်နမၤ
 သုအသိးတက့ၢ်. နကကမၤကမၢ်လၢတၢ်ဂီၤအ
 ပတီၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်အယိလီၤ.

တၢ်အလွဲၢ်ဒီးတၢ်ဖူထီၣ်တၢ်အလွဲၢ် (Colour and Painting)

၁၃. တုထီၣ်တၢ်အလွဲၢ်လၢနထံၣ်
 လၢနမဲာ်တမံၤမံၤ

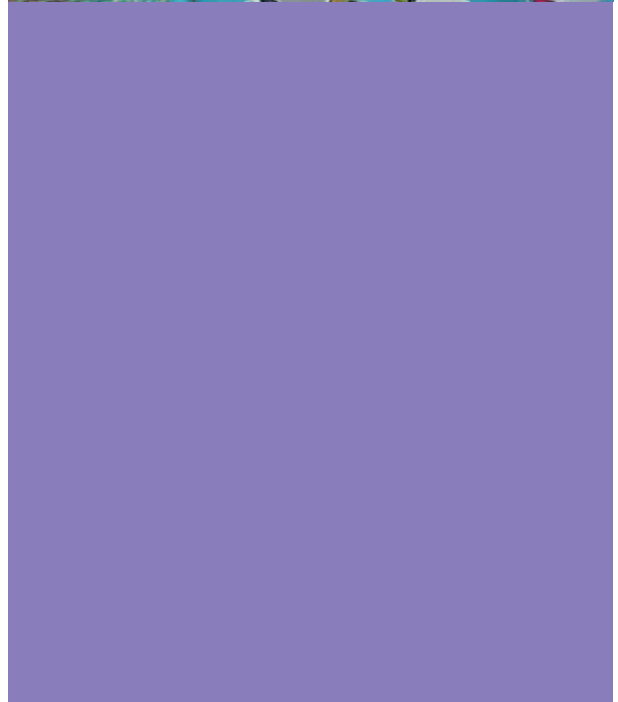
၁၄. တုထိန်တံအလွင်ဘဉ်ယးတံလါအဟဲ ထိန်လါနသးပူလါနတံဆိမိဉ်ပူ

၁၅. တုထိန်တံလွင်လါစုမုာ်စုနာ

တံနဲဉ် ကျဲလါတံတုတံဂီလွင်လါစုမုာ်စုနာ (ဟုသးကမုဉ်တဖဲး, ထံချိကိာ်သါဖဲး, တံဒီး တံလဉ်အလွင်, တံအိဉ်အလွင်မုတမုာ်တံကမုဉ် အလွင် စသတိနမနိစညေအထါနုာ်လီလါသ ဟါမိခဉ်ပူ ယါယုာ်ကျဲဉ်ကျိဟုသးကမုဉ် ဒီးထံ ခုဉ်တဖဲးဒ်သိးကမုဉ်ဘျဲဒ် တံအထံဝါပံာ်ပံာ်, ထါနုာ်အါထိဉ်ထံချိကိာ်, ခွဲခွဲထိဉ်အါခဲအံခဲ အံ ဒီးထိဉ်အါလါမုဉ်အူဖီခိဉ် ချိအါတုလါတံ ယါအါယုာ်သးခဲလါဘဉ်ဂီလံဒီး ဆွဲထိဉ်ဟ်ဒီး ဖါနုာ်လီတံအလွင်တက့ာ်.

၆. စးခိကွဲးခံကပုာ်ကပုာ်လါအလွင်လါဆိ လိာ်သး ကျဲထိဉ်လါဖျးစတုးဖးလဲာ်ဒီးဘုဉ် အလါ မုတမုာ်စးခိဝါအလါ ဒီးဖျိဉ်ကထာ ထိဉ်အါ

၁၇. တာ်ဂီလၢအဘၣ်တာ်တုအီဒီး
(oil pastels)

၂၁. တာ်ဂီန့ဆၢၣ်အလွဲာ် (ဖိ, ခကၢ်ငၢ်
ထူၣ်, သွဲၣ်လး, ပသၢဂီအဖံး)

၂၂. ကျဲၣ်ကျီတာ်ဂီအလွဲာ်ဆူးကါ (poster
paints) ကသံၣ်ထံလၢပုတုထီၣ်ဒီးဖူထီၣ်
လၢစးခိတီၣ်တီၣ်အလီ

၁၈. ဟီၣ်ခိၣ်ဝါတာ်ဂီ

၁၉. တာ်အလွဲာ်ကမူၣ်တဖၣ်ဖွံလီလၢစးခိ
ဘၣ်စီၣ်အလီ

၂၀. တာ်ဂီဖူထီၣ်အီဒီးတာ်အိၣ်အလွဲာ်

ကျဲၣ်ကျီတာ်အလွဲာ်အတာ်မၤ
န့ၣ်နမၤအီလၢကျဲအါဘိသု
ဒီးလၢပတီၢ်အါပတီၢ်သုလီ.

တၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (Discovery activity)

မၤပုၤဖိသၣ်တဖၣ်ယုထၢထီၣ်တၢ်အလွၢ်အခိၣ်ထံးကတၢၢ်တခါလၢကစးထီၣ်ယုၣ်ဝဲဒီးဆွဲလီၤတၢ်လွၢ်န့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်တၢ် square number 1 လၢနလံာ်အခိၣ်အနၢၢ်တံးတက့ၢ်. တဲဘၣ်ဖိသုလၢကယုထၢတၢ်အလွၢ်ခံခါတခါ, ဟံးန့ၢ်အလွၢ်တဖၣ်ဖိဒီးကျဲၣ်ကျီၤယုၣ်အီၤဒီးတၢ်အလွၢ်အခိၣ်ထံးကတၢၢ်တခါတက့ၢ်. တုၤလီၤတၢ်လွၢ်န့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်ခံ square number 2 ဝံကျဲၣ်ကျီၤဝံဒီးဟံးဖျိၣ်အါထီၣ်တၢ်အလွၢ်ခံခါတခါန့ၢ်ဒီးကျဲၣ်ကျီၤတၢ်အလွၢ်တုၤလီၤတၢ်လွၢ်န့ၢ်အသီတခါယုၣ်ဒီးတၢ်လွၢ်ကျဲၣ်ကျီၤတက့ၢ်.

ဖဲစးခိၣ်ဒီးဘၣ်အလဲၢ်အထီၣ်န့ၢ် ပုၤဒီးတၢ်လွၢ်န့ၢ်ဖိတဖၣ်လံးဒီး ပုၤဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သုတၢ်အလွၢ်သၢခါတခါလၢတၢ်ကျဲၣ်ကျီၤအလွၢ်တက့ၢ်. ငးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကဘၣ်တုၤထီၣ်တၢ်လွၢ်န့ၢ်ယုၣ်ဒီးအလွၢ်လၢနကျဲၣ်ကျီၤယုၣ်အီၤတခါစုၣ်စုၣ်လၢကငးန့ၢ်ဝဲတၢ်ဆီတလဲအသးကယီၤကယီၤလီၤ. လၢခံကတၢၢ်န့ၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်အလွၢ်လၢတၢ်တုၤထီၣ်န့ၢ်ဝဲတဖၣ်သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢကဘၣ်ကိးန့ၢ်ဝဲတၢ်အလွၢ်လၢအဲၣ်ဝဲဒိၣ်ကတၢၢ်အမံၤဒီးတခါလၢအဲၣ်ဝဲဆံးကတၢၢ်အမံၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဖိသၣ်ဆံးတဖၣ်လၢအဂ္ဂဲၤပုၤန့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မံၤလၢအယုထၢန့ၢ်ဝဲလၢအတၢ်လွၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်လွၢ်အလံာ်

(Colour Catalogue)

ဒူးအိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်တဖုန့ၣ်လွၢ်ဂၤ တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကဘၣ်တုၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်လွၢ်အလံာ်ဒီးလိာ်ကွဲလၢအအိၣ်ဝဲဒီးကျးလၢအဆါကသံၣ်ထံ အလွၢ်သုးစးခိလၢနကယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်လွၢ်တဖၣ် ဒီးမၤဖိသၣ်တံာ်တံာ်တၢ်လွၢ်န့ၣ်လၢအကဂူၢ်ဒၣ်ဝဲတက့ၢ်. တၢ်လွၢ်န့ၣ်လၢတၢ်တံာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်ကဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အီၤလၢဃၢတဖျၢၣ်အပူၤဒီးကဲထီၣ်က့ၤ ၂တအေခ့ၣ်အလွၢ်ဟ့ၣ်လီၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢလံာ်ကဘျံးဝါ ၄တက့ၢ်.

စးခိန့ၣ်ရံးအီၤလၢအခါသးဒ်လံာ်ဖိတဘျီအသိးတက့ၢ်. စူးကါတၢ်လွၢ်လၢကျးပူၤဖဲနမၤသ့ဒီးပူးဖိသၣ်တက့ၢ်. နမၤမ့ၢ်တန့ၣ်ဘၣ်တခီမၤန့ၣ်တၢ်အဖိတခါလၢနနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်တၢ်ပိာ်

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

အလွၢ်အပၣ်ရံး (Colour Wheel)

ဒူးနဲၣ်တၢ်လွၢ်အပၣ်ရံးအဖိတက့ၢ်. ရဲပူးအီၤလၢတၢ်ပၣ်ရံးအံၤတရံးသးဒ်သိးလှၣ်ပၣ်အခိၣ်ရံးနီၢ်ကီၢ်လီၤ. ဒ်အပၣ်ရံးအံၤတရံးအသးအ

သကိးလၢတၢ်အလွၢ်န့ၣ်နကရဲၣ်လီၤအီၤဒ်ကကဲထီၣ်လံာ်ဖိတဘျီဒ်လဲၣ်. ကဘၣ်ရဲၣ်လီၤအီၤဒ်အလွၢ်ဆူၣ်,အလွၢ်စၢ်ဒီးအလွၢ်ဘၣ်ဂီၢ်အသိးလီၤ.

မၤဖိသၣ်တၢ်ပိာ်သကိးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အကျါဒီးယုထၢကျဲလၢကရဲၣ်လီၤတၢ်အလွၢ် swatches တက့ၢ်. ဝဲအဝဲသ့ၣ်ယုထၢဝဲဝဲလံာ်ဒီးဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကိၣ်လၢကကျးထီၣ်တၢ်အလွၢ်တက့ၢ်. ဝံၤဘျီန့ၣ်နရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢအကဒူးအိၣ်ထီၣ် (တၢ်ကွဲးအလွၢ်အကျး) paint shops ဒီးဂဲၤလိာ်ကွဲးအမ့ၢ်ပုၤဆါတၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤပူၤတၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ဖိသၣ်တဖၣ်ကတုၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဒၣ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကစၢ်ဒ်အမ့ၢ်(တဖၣ်လၢကထၢန့ၣ်တၢ်အလွၢ်, စ့ဒီးတၢ်ဂၤတဖၣ်) လၢတၢ်န့ၣ်အယိမ့ၢ်တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်

သိးတၢ်လွၢ်န့ၣ်ကတုၣ်ရံးသးဒီးလဲလိာ်အသးလီၤ. လၢကွီဖိလၢအနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်နကဘၣ်ရဲပူးဝဲတၢ်ပၣ်ရံးတရံးအသးန့ၣ်တရံးဝဲဒ်န့ၣ်ရံၣ်အမံးနံးလဲၤတၢ်အသိးတၢ်လွၢ်န့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ်ပၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်လၢတၢ်ကျဲကျီယုၣ်အီၤ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ပၣ်ရံးမ့ၢ်တရံးအသးဒ်န့ၣ်ရံၣ်မံးနံးလဲၤတၢ်န့ၣ်တၢ်အလွၢ်န့ၣ်ကထူးထီၣ်ကွဲးအသးလၢတၢ်ကျဲကျီလီၤ.

ဆိကတီၢ်ပၣ်စၢၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤဒီးဒူးနဲၣ်ဖိသၣ်တဆီဘၣ်တဆီဖဲဖိသၣ်တဖၣ်မၤကဲထီၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢသရဲၣ်မုၣ်တဖၣ်သိၣ်လိနဲၣ်ပူးတၢ်မၤလၢအလီၤဆိလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဖိလၢတဆီဘၣ်တဆီလၢပကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲအီၤလီၤ.